

“La meva velleta, que viu sola, tancada en un garatge, és un símbol d’Islàndia”

Hallgrímur Helgason (Reykjavík, Islàndia, 1959) ha visitat Barcelona amb motiu de l’edició de la novel·la *La dona a 1000°*, traduïda per Edicions 62 de la versió castellana.

—La novel·la neix, dieu, del descobriment d’una àvia malalta que vivia tancada en un garatge, però connectada a Internet, una persona que va resultar ser néta del primer president del país, filla d’un combatent nazi i que havia escrit la seva autobiografia, com ho havien fet també el pare i l’avi. Si haguéssiu de fer notes a peu de pàgina del que heu inventat, n’hi hauria moltes?

—Caldria anotar la meitat de les coses i les notes serien tan extenses com la novel·la. El rol de l’escriptor és ficcionar els fets —sobretot, els avorrits— i fer versemblant la ficció, presentar-la com si fossin fets reals.

—De l’àvia us van impressionar la intel·ligència, l’enginy i el sentit de l’humor. En això heu volgut ser fidel del tot, no? Sobretot tenint en compte que és la narradora.

—Sí. M’agrada que els meus personatges siguin intel·ligents i alhora divertits, enginyosos i un punt àcids i crítics amb la societat. Ja quan vaig parlar amb ella per telèfon, abans de llegir les seves memòries, i parlar amb els seus familiars, em va impressionar molt. Per això volia retre-li un homenatge. A més, el personatge pot ser vist com un símbol d’Islàndia, perquè és un país deixat de la mà de Déu, com ella al garatge. El personatge perd les arrels amb la Segona Guerra Mundial quan nosaltres aconseguim la independència i volem trobar la nostra identitat, acostant-nos primer als anglesos i americans i després als europeus. Ella també canvia de lloc, de vida, amb diferents homes, i acaba sola al garatge.

—Ja sabíeu que, amb el sistema de dedicar un capítol a cada episodi, arribaríeu a 600 pàgines?

—Sabia que seria extensa i em va sortir més llarga del compte, de manera que la vaig haver d’escurçar. A la part de Copenhaguen corresponent a la guerra se’m van obrir un munt d’històries a partir dels veïns del pis de la protagonista i durant molt de temps vaig estar encallat en aquell edifici, fins que les vaig suprimir. M’agraden els llibres oberts que

Hallgrímur Helgason és autor de la novel·la *La dona a 1000°*, traduïda per Edicions 62.

es ramifiquen en diverses històries, amb personatges circumstancials.

—Heu visitat tots els escenaris de la novel·la?

—Tots, excepte Argentina. Ara, a vegades no és bo anar als llocs perquè et tallen la imaginació. Una vegada escrit, sí que cal anar-hi per veure si el que descrius és real.

—El llibre va ser polèmic. Però no dieu com va reaccionar la família.

—La filla em va explicar moltes coses de la mare. Una vegada escrit, va llegir l’original i li va agradar molt. Va dir que l’havia ajudat a comprendre i saber coses de la mare que desconeixia. Va demanar-me, però, que tragués un capítol. No ho vaig fer. Si el suprimia, suprimia l’essència del llibre. A partir d’aquí la relació es va trencar. Li havia recordat que era un llibre de ficció, però ella ho veia com un llibre sobre la seva mare. Va ser bastant fumut tot plegat, tant per a ella com a filla com per a mi com a autor. Vaig arribar a la

conclusió que és impossible ser bona persona i bon escriptor. La família va fer campanya contra el llibre i fins i tot va aconseguir que un professor universitari hi fes una conferència en contra. Va dir que un home no pot escriure d’una dona, cosa que em sorprèn perquè sempre em poso al seu costat, és un llibre molt feminista. Una altra filla de la protagonista sí que ha vist que era un llibre de ficció.

—Un autor europeu, si és possible, alemany, suís o francès, n’hauria tingut prou amb la dona al garatge.

—Sí, però el que jo faig és entrar dins del cap del personatge. Dins del seu cap conserva records, i de cadascun en faig un capítol. És un déu dins d’un garatge, un demiürg. A més, hi ha capes. M’agrada pensar en el llibre en termes de capes. El viatge en el seu cap el faig capa a capa, però sense sortir-ne mai. El seu cap és com pasta fullada.

—Amb els escriptors, li feu dir a la protagonista, com menys emocionants són les seves obres més emocionants són les seves vides. Atès que la vostra novel·la és emocionant cal pensar que la vostra vida és avorrida?

—Molt. Ho compenso amb l’escriptura.

Lluís Bonada